

**Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського
Факультет фізичної культури та спорту**

Кафедра теорії та методики фізичної культури

**Самостійна робота з дисципліни:
« Менеджмент спортивних змагань »**

ПОЛОЖЕННЯ

про індивідуальне завдання для самостійної роботи студентів по дисципліні
« Менеджмент спортивних змагань»

I. ПІДГОТОВКА ТА ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота з курсу « Менеджмент спортивних змагань» - це важлива форма опанування цієї дисципліни. Вона покликана доповнити, узагальнити й систематизувати лекційний матеріал, розвинути навички роботи з методичними матеріалами та науковими першоджерелами, стимулювати пізнавальну активність і творчий пошук студентів.

Успішне проведення самостійної роботи залежить від багатьох чинників. Одним із найбільш істотних є сумлінна підготовка студента до неї.

Насамперед ознайомтеся з темою самостійної роботи, з'ясуйте, який саме навчальний матеріал пропонується до розгляду, пригадайте його місце в системі навчального курсу. Уважно прочитайте план заняття, ознайомтеся зі списками основної та додаткової літератури.

Якщо практичному заняттю передувала лекція з тієї самої теми, слід проглянути її конспект, який допоможе вам зорієнтуватися в навчальному матеріалі, звернути увагу на проблемні питання й завдання, запропоновані викладачем, на значення нових термінів, на рекомендовані наукові джерела. Приступаючи до підготовки, пригадайте також, з якими теоретичними поняттями ви познайомилися на попередній лекції? Які питання обговорювали та аналізували на практичному занятті?

Після цього можна приступати до опрацювання літератури. Під час її читання рекомендується робити робочі записи з кожного питання плану (вести конспект). Починаючи конспектувати певне джерело, обов'язково запишіть його назву, автора, вихідні дані в зошит, виділивши їх іншим кольором чи підкреслюванням. Дотримуйтеся всіх вимог до бібліографічного опису (його приклади можна знайти в переліку літератури).

Робота з науковим джерелом має за головну мету розуміння прочитаного. Тому, перш ніж робити записи в зошиті, вам слід уважно прочитати текст, усвідомити його логіку, спробувати відділити головне від другорядного, узагальнюючі теоретичні положення – від конкретних прикладів. Працюючи з монографією, слід насамперед проглянути її зміст, який дасть загальне уявлення про композицію книги.

Пам'ятайте, що конспектування в жодному разі не є механічним переписуванням тексту з книги! Конспект наукового джерела має бути стислим, добре структурованим і «читабельним» (адже вам згодом

доведеться користуватися ним для повторення, під час підготовки до модульного та підсумкового контролю).

Обов'язково використовуйте раціональні способи конспектування: виділення головного іншим кольором, підкреслюванням, спеціальними позначками, різноманітне графічне розташування тексту (колонки, таблиці, схеми), позначення стрілками логічних зв'язків між окремими блоками матеріалу. Використовуйте скорочення поширених слів і термінів: як загальноживані, так і ваші власні, що мають бути зрозумілі насамперед вам самим і повторювані - одне слово слід скорочувати завжди однаково. Список постійних власних скорочень можна скласти на останній сторінці зошита.

Опрацьовуючи певне джерело, звертайте увагу на нові слова й терміни. Їх визначення слід записати в зошит, якщо воно подане в роботі. У протилежному випадку зверніться до словників іншомовних слів, тлумачних словників, словників педагогічних термінів або до стислого термінологічного словника, який складено викладачами кафедри педагогіки початкової освіти.

Якщо відчуваєте певні труднощі із розумінням терміна, запитайте його значення в інших студентів або у викладача. У випадку, коли під час конспектування у вас виникають питання, занотуйте їх на берегах конспекту, щоб з'ясувати під час підготовки або на самому практичному занятті.

З певної проблеми в науковій літературі ви можете зустріти різні погляди вчених, часом протилежні. Обов'язково акцентуйте свою увагу на таких випадках, намагайтеся чітко сформулювати ці різні погляди, відтворіть їх у зошиті. Продумайте і власну відповідь на таке неоднозначне питання, визначте, погляд якого вченого імпонує вам, а який викликає заперечення, і мотивуйте свої думки. Такі контраверсійні (суперечливі) питання часто стають предметом дискусії під час проведення практичного заняття.

Окремі джерела можна опрацьовувати і складаючи їх тези, тезовий план, роблячи окремі виписки (якщо це невелике джерело або таку форму роботи з ним спеціально обумовив викладач).

Чи існує певний порядок роботи з джерелами? Звичайно, загального правила немає, але вам рекомендується починати з основного джерела, після того звернутися до інших підручників, потім - спеціальних монографій і, зрештою, до наукових статей (якщо інший порядок не порекомендував викладач, зважаючи на теоретичне значення певного джерела). Бажано опрацювати всі джерела зі списку основної літератури і більшість - зі списку додаткової літератури.

Опрацювавши рекомендовані джерела й тексти документів, перегляньте список питань для перевірки знань. Чи на всі ці питання ви

знайшли відповіді в науковій літературі? Якщо існують певні «прогалини», ще раз зверніться до джерел (у складніших випадках можна звернутися за порадою до викладача під час індивідуальних консультацій). Спробуйте дати відповіді на запропоновані питання, не користуючись конспектом. Організувати самоконтроль можна і працюючи в парі з товаришем або у невеликій групі студентів (3-4 особи). Основні визначення, провідні теоретичні положення, класифікації слід завчити напам'ять.

Після цього переходьте до виконання практичних завдань, які допоможуть вам поглибити знання з певної теми, розвинути вміння й навички, привести знання в систему, виявити творчі здібності. Уважно прочитайте завдання, продумайте послідовність його виконання. Результат (знання про сутність і принципи спортивного менеджменту, мету і функції спортивного менеджменту, процес менеджменту і технологію прийняття рішень, методи управління у спортивному менеджменті, менеджмент спортивних змагань, організаційну структуру управління фізичною культурою і спортом, менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів, менеджмент олімпійського і професійного спорту, менеджмент громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості, спортивних шкіл і клубів України, менеджмент сучасних спортивних споруд тощо.) має бути зафіксований у зошиті, якщо викладач не обумовив усної форми виконання або якщо це впливає з самої сутності завдання.

Безпосередньо перед практичним заняттям перегляньте записи в зошиті, повторіть ключові поняття, теоретичні положення. Для повторення також можна використати список питань для перевірки знань. Під час заняття уважно слухайте вступне слово викладача, відповіді товаришів, при цьому можна доповнювати власні записи в зошиті, уточнювати певні поняття, наводити вдалі приклади. Вам слід бути активними, брати участь в обговоренні, по можливості доповнювати відповіді товаришів. Активна позиція студента, за даними психологів, сприяє кращому усвідомленню й запам'ятованню матеріалу.

Не бійтеся помилитися - помилки природні в процесі навчання. Якщо щось лишилося незрозумілим для вас, обов'язково запитайте про це викладача. Наприкінці заняття уважно прослухайте його інструкції і поради щодо підготовки до наступного практичного.

Окремі теми, питання викладач виносить на самостійне опрацювання. Методика його суттєво не відрізняється від підготовки до практичного заняття, за тим винятком, що ви повинні самостійно контролювати себе, перевіряючи, чи всі аспекти теми ви засвоїли. Під час індивідуальних консультацій з викладачем ви маєте можливість уточнити певні питання,

отримати роз'яснення складних аспектів матеріалу. Результати самостійної роботи обов'язково перевіряються викладачем під час модульного контролю, підсумкової контрольної роботи.

Ваша сумлінна й систематична підготовка до практичних занять, самостійна робота не тільки дозволять отримати глибокі й міцні знання, але й обов'язково відобразяться у високих балах і відмінних оцінках!

II. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вивчення курсу « Менеджмент спортивних змагань», є складовою частиною практичної підготовки студента на четвертому курсі, і передбачає створення практичної системи знань про сутність і принципи спортивного менеджменту, мету і функції спортивного менеджменту, процес менеджменту і технологію прийняття рішень, методи управління у спортивному менеджменті, менеджмент спортивних змагань, організаційну структуру управління фізичною культурою і спортом, менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів, менеджмент олімпійського і професійного спорту, менеджмент громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості, спортивних шкіл і клубів України, менеджмент сучасних спортивних споруд тощо, за допомогою яких студенти готують себе до майбутньої професійної діяльності вчителя фізичної культури.

Самостійна робота студентів з дисципліни є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань. Самостійна робота студентів є основним засобом опанування навчального матеріалу у поза аудиторний час. Вона – найважливіша складова частина навчальної роботи студентів, що виконується під керівництвом викладача, вона включає опанування навчальною інформацією на лекціях і практичних заняттях, засвоєння матеріалу дисципліни за підручниками та навчальними посібниками, підбору матеріалу до написання рефератів, засвоєння тем з курсу « Менеджмент спортивних змагань», які подані для самостійного вивчення.

Мета самостійної роботи студентів - сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Тематика та зміст самостійної роботи позначено у навчальній робочій програмі. Викладач знайомить студентів із тематикою та змістом самостійної роботи. Питання за кожною темою, що виносяться на самостійне вивчення,

питання для самоконтролю та рекомендована література також надаються викладачем.

Загальні рекомендації до організації самостійної роботи:

1. Уважно ознайомитись із розгорнутим змістом дисципліни, використовуючи конспект лекцій та відповідні підручники.
2. Знайти та визначити місце зазначених для самостійної роботи тем у загальній структурі курсу.
3. Уважно прочитати питання до кожної теми та знайти відповіді на них у рекомендованій літературі.
4. Законспектувати найважливіші теоретичні положення кожної теми.
5. У ході опрацювання теоретичного матеріалу визначити незрозумілі теоретичні виклади з метою подальшої консультації з викладачем.
6. Виконуючи самостійну роботу, завести та постійно поповнювати словник нових термінів.
7. Найбільш складні теоретичні положення рекомендується законспектувати у окремому конспекті з метою їх засвоєння та подальшої консультації з викладачем.
8. Вивчаючи матеріал чітко відокремлювати його теоретичну та практичну частини.
9. Кожне питання теоретичної частини співвіднести із змістом курсу в цілому, проаналізувати його значення.
10. Визначити ключові положення у кожному питанні за відповідною темою.
11. Скласти тезисний план кожного питання та зіставити такі плани із загальною структурою теми в цілому.
12. Уважно повторити нові терміни кожного питання, дати їм визначення.
13. Якщо матеріал, що самостійно вивчається, містить практичну частину, то вона має бути опрацьована окремо.
14. Практичні питання кожної теоретичної теми винести у окремий конспект.
15. Кожне практичне питання уважно проаналізувати та зіставити зі змістом його теоретичного підґрунтя.
16. Практична частина кожної теми має бути виконана у вигляді конспекту, таблиці.
17. Опрацьовуючи практичний матеріал, постійно звертати увагу на його значущість та перспективи подальшого втілення у практичній діяльності.
18. Наприкінці роботи уважно зіставити теоретичну та практичну частини кожної теми.
19. Винести окремим списком питання, що викликали труднощі або нерозуміння, з метою подальшої консультації з викладачем.
20. Самостійну роботу виконувати систематично, за відповідним планом.

21. Представити роботу у вигляді конспекту.

Вказівки до роботи з літературою з курсу « Менеджмент спортивних змагань»

Сучасна література з курсу « Менеджмент спортивних змагань», на жаль, не є дуже різноманітною за типами, видами та жанрами видань. Проте, кожне з них має своє призначення. Тому слід добре знати, яку саме інформацію може вміщувати певне видання, щоб правильно ним користуватися. Наведемо найбільш важливі й поширені види навчальної та наукової літератури, з якими може працювати студент, і перелік яких наданий у рекомендаціях до самостійної роботи над темами у цьому навчально-методичному комплексі.

Навчальна література

Підручник – основний вид навчальної літератури. Він вміщує систематизований виклад навчального матеріалу, який повинен засвоїти студент у відповідності до програми курсу. У підручнику інформація подається в певній методичній обробці та послідовності, які спрямовані на формування системи знань про сутність і принципи спортивного менеджменту, мету і функції спортивного менеджменту, процес менеджменту і технологію прийняття рішень, методи управління у спортивному менеджменті, менеджмент спортивних змагань, організаційну структуру управління фізичною культурою і спортом, менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів, менеджмент олімпійського і професійного спорту, менеджмент громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості, спортивних шкіл і клубів України, менеджмент сучасних спортивних споруд тощо.

Навчальні посібники з курсу «Менеджмент спортивних змагань» («Управление деятельностью спортивной организации», «Популярный менеджмент», «Управление физкультурным движением и спортивный менеджмент») досить близькі за змістом до підручників. Вони можуть висвітлювати певні частини навчального курсу вужче або ширше у порівнянні з підручниками, а також глибше відображати особисту позицію автора або авторів.

Методичний посібник - це видання, яке вміщує практичні рекомендації з вивчення курсу « Менеджмент спортивних змагань» («Управління персоналом», «Сучасний менеджмент») або окремих тем та матеріали до його вивчення.

Різновидом методичного посібника є конспекти лекцій і навчально-методичні комплекси з курсу « Менеджмент спортивних змагань».

Наукова література

Монографія - це наукове видання, присвячене всебічному дослідженню певної проблеми чи теми. Цей вид наукової літератури зазвичай вміщує ґрунтовну наукову інформацію, довідковий матеріал, а також вказівник літератури з проблеми.

Збірник наукових праць (статей, тез) включає статті та інші матеріали наукового характеру. Як правило, збірник присвячується одній темі, але на відміну від монографій, вона може розглядатися з різних, навіть протилежних точок зору.

Довідково-інформаційна література. До цього виду видань належать **енциклопедії, енциклопедичні словники та термінологічні словники з історії, історії фізичної культури**, які є незамінними для отримання компактної, узагальненої інформації, роз'яснення значення основних категорій і термінів. Матеріал в них представлений у вигляді окремих статей, які найчастіше розташовуються в алфавітному порядку їх назв. Відрізняються названі видання ступенем повноти інформації.

Нормативно-правові документи

Нормативно-правові документи, які регламентують діяльність спортивних організацій це - закони, які мають вищу юридичну силу і приймаються Верховною Радою України; підзаконні акти, які видаються Радами Народних Депутатів інших рівнів і мають силу законів на територіях; специфічні правові акти, які розробляються та діють тільки в сфері фізичного виховання і спорту і є обов'язковими для всіх організацій сфери.

Література **Базова**

- 1.Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська літераура,2007.- 111с.
2. Жданова О.М. Управління фізичною культурою : навч. посіб. Для фізкультур.вузів / О.М.Жданова Л.: Вільна Україна, 1996.- 127с.
3. Жмарев Н.В. Управление деятельностью спортивной организации / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1989.- 168с.
4. Жмарев Н.В. Управление деятельностью тренера / Н.В. Жмарев – К.: Здоров'я, 1980.-138с.
- 5.Жуляев В.М. Международное физкультурно - оздоровительное движение «Спорт для всех » /В.М.Жуляев, В.Д.Левицкий, Д.Димитракис// Наука в олимпийском спорте.- 2000. –Спец.вып.-С.41-47.
- 6.Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте.- 2001.-№3.- С.102-106.
- 7.Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку /Ю.П.Мічуда. - К.Юлимпійская література, 2007. - 216с.
- 8.Національна доктрина розвитку ФКіС /Державний Комітет України з питань фізичної культури і спорту. - К., 2004. - 16с.
- 9.Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту [від 29.05.2003], № 1366.
10. Про затвердження положення Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної і спорту [від 29.05.2003], № 1366.

Допоміжна

- 1.Алексеев С.В. Международное спортивное право/ С.В.Алексеев.- М.; ЮНИТИ, 2008.-894с.
- 2.Гостев Р.Г. Спорт и законодательство / Р.Г.Гостев. – М.: НИЦ «Еврошкола», 2001.- 438с.
3. Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська літераура,2007.- 111с.
- 4.Єдина спортивна класифікація України: Наказ Міністерства молоді спорту України [від 07.04.2006], №1088.

Література

Базова

- 1.Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська літераура,2007.- 111с.
2. Жданова О.М. Управління фізичною культурою : навч. посіб. Для фізкультур.вузів / О.М.Жданова Л.: Вільна Україна, 1996.- 127с.
3. Жмарев Н.В. Управление деятельностью спортивной организации / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1989.- 168с.
4. Жмарев Н.В. Управление деятельностью тренера / Н.В. Жмарев – К.: Здоров'я, 1980.-138с.
- 5.Жуляев В.М. Международное физкультурно - оздоровительное движение «Спорт для всех » /В.М.Жуляев, В.Д.Левицкий, Д.Димитракис// Наука в олимпийском спорте.- 2000. –Спец.вып.-С.41-47.
- 6.Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте.- 2001.-№3.- С.102-106.
- 7.Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку /Ю.П.Мічуда. - К.Юлиппийская література, 2007. - 216с.
- 8.Національна доктрина розвитку ФКіС /Державний Комітет України з питань фізичної культури і спорту. - К., 2004. - 16с.
- 9.Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту [від 29.05.2003], № 1366.
10. Про затвердження положення Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної і спорту [від 29.05.2003], № 1366.

Допоміжна

- 1.Алексеев С.В. Международное спортивное право/ С.В.Алексеев.- М.; ЮНИТИ, 2008.-894с.
- 2.Гостев Р.Г. Спорт и законодательство / Р.Г.Гостев. – М.: НИЦ «Еврошкола», 2001.- 438с.
3. Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська літераура,2007.- 111с.
- 4.Єдина спортивна класифікація України: Наказ Міністерства молоді спорту України [від 07.04.2006], №1088.

- 5.Еншин М.М.Спортивный менеджмент и маркетинг: учебн. пособ. / М.М.Еншин. – 2-е изд.исправ.- Мн.: БГНУФК, 2005.- 229.
6. Жолдак В.И, Квартальнов В.А. Основы менеджмента в спорте и туризме.Т.2. Социально – педагогические основы: учебник. / В.И Жолдак, В.А.Квартальнов.- М.: Советский спорт, 2002. – 184с..
- 7.ЗолотовМ.И.Экономика массового спорта / М.И.Золотов, Н.А.Платонова, О.И.Вапнярская. - М.: Физическая культура, 2005.-300с.
- 8.Колпаков В.М.Стратегический кадровый менеджмент: учеб. пособ. / В.М.Колпаков, Г.А.Дмитренко.- К.: МАУП, 2005.- 752с.

Тема3.Сутність і принципи спортивного менеджменту

Завдання до самостійної роботи

1.Працюючи з довідковою літературою, дайте визначення понять : «принцип», «загальні принципи», «спеціалізовані принципи».

Якщо різні джерела інформації дають відмінні визначення поняття, слід наводити кілька визначень даного слова. Після поняття та його визначення потрібно зробити посилання на джерело. Оформити словник у вигляді таблиці:

№ з/п	Поняття (категорія)	Визначення поняття	Джерело (вказати сторінку)

2.Охарактеризувати значення управлінських принципів А.Файоля для сьогоденної практики менеджменту.

№ п/п	Управлінські принципи А.Файоля	Характеристика

Література

Базова

- 1.Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська література,2007.- 111с.
2. Жданова О.М. Управління фізичною культурою : навч. посіб. Для фізкультур.вузів / О.М.Жданова Л.: Вільна Україна, 1996.- 127с.
3. Жмарев Н.В. Управление деятельностью спортивной организации / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1989.- 168с.
4. Жмарев Н.В. Управление деятельностью тренера / Н.В. Жмарев – К.: Здоров'я, 1980.-138с.
- 5.Жуляев В.М. Международное физкультурно - оздоровительное движение «Спорт для всех » /В.М.Жуляев, В.Д.Левицкий, Д.Димитракис// Наука в олимпийском спорте.- 2000. –Спец.вып.-С.41-47.
- 6.Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте.- 2001.-№3.- С.102-106.
- 7.Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку /Ю.П.Мічуда. - К.Юлімпійська література, 2007. - 216с.

Допоміжна

- 1.Алексеев С.В. Международное спортивное право/ С.В.Алексеев.- М.; ЮНИТИ, 2008.-894с.
- 2.Гостев Р.Г. Спорт и законодательство / Р.Г.Гостев. – М.: НИЦ «Еврошкола», 2001.- 438с.
3. Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська література,2007.- 111с.
- 4.Єдина спортивна класифікація України: Наказ Міністерства молоді та спорту України [від 07.04.2006], №1088.
- 5.Еншин М.М.Спортивный менеджмент и маркетинг: учебн. пособ. / М.М.Еншин. – 2-е изд.исправ.- Мн.: БГНУФК, 2005.- 229.

Література

- 1.Бунчук М.Ф. Организация физической культуры / М.Ф.Бунчук.- М.:ФиС, 1972.- 224с.
- 2.Жданова О.М. Управління фізичною культурою : навч. посіб. Для фізкультур.вузів / О.М.Жданова Л.: Вільна Україна, 1996.- 127с.
- 1.Алексеев С.В. Международное спортивное право/ С.В.Алексеев.- М.; ЮНИТИ, 2008.-894с.
- 2.Андрушків Б.М.Основи менеджменту /Б.М. Андрушків, О.Є.Кузьмін.- Л.:Світ, 1995.- 296с.
3. Армстронг М. Основы менеджмента. Как стать лучшим руководителем/ М. Армстронг.- Ростов на дону: Феникс, 1998.- 509.
- 4.Бака М.М. Підготовка і використання культурно – спортивних кадрів на Україні на етапі переходу до ринкових відносин / М.М. Бака, Шань – Дань, І.Я. Томашевський // Фізична культура, спорт та здоров'я. - Харків: ХДІФК.- 1997.- С.325-328.
- 5.Библиотека управляющего персоналом: мировой опыт. Персональная ориентация, подготовка и оценка персонала: Обзорная информация / Сост. В.И. Яровой; Под ред. Г.В.Щекина.- К.: МАУП,1995.-С.2-20.
6. Вилькин Я.Р. Управление физкультурным движением и спортивный менеджмент: учеб. Пособ. /Я.Р.Вилькин, В.Н.Рыженков.- Минск: АФВиС Республики Беларусь,1996.- 112с.
- 7.Шкретій Ю.М. Стан та напрямки удосконалення системи підготовки кадрів для фізичного виховання і спорту //Фізичне виховання шкільної молоді України (Аналітичний звіт про засідання круглого столу).-К., 1998. - С.4-7

Тема5.Процес менеджменту і технологія прийняття рішень

Завдання до самостійної роботи

1.Працюючи з довідковою літературою, дайте визначення понять : «комунікації», «елементи комунікаційного процесу», «фази комунікаційного процесу», «бар'єри ділового спілкування», «пасивне слухання». «активне слухання», «атракція».

Якщо різні джерела інформації дають відмінні визначення поняття, слід наводити кілька визначень даного слова. Після поняття та його визначення

потрібно зробити посилання на джерело. Оформити словник у вигляді таблиці:

№ з/п	Поняття (категорія)	Визначення поняття	Джерело (вказати сторінку)

2. Підготуйте реферат на тему: «Комунікації в спортивній організації».

3. Підготуйте само портрет візуальних проявів. Опишіть найбільш характерні для Вас невербальні прояви. Визначте, які з них є для Вас небажаними. Розробіть програму коригування невербальної комунікації.

№ п/п	Найбільш характерні для Вас невербальні прояви.	Їх характеристика	Небажані для Вас невербальні прояви.	Коригування невербальної комунікації

Література

1. Бунчук М.Ф. Организация физической культуры / М.Ф. Бунчук.- М.: ФиС, 1972.- 224с.
2. Жданова О.М. Управління фізичною культурою : навч. посіб. Для фізкультур.вузів / О.М. Жданова Л.: Вільна Україна, 1996.- 127с.
3. Алексеев С.В. Международное спортивное право/ С.В. Алексеев.- М.; ЮНИТИ, 2008.- 894с.
4. Андрушків Б.М. Основи менеджменту / Б.М. Андрушків, О.Є. Кузьмін.- Л.: Світ, 1995.- 296с.
5. Армстронг М. Основы менеджмента. Как стать лучшим руководителем/ М. Армстронг.- Ростов на дону: Феникс, 1998.- 509.
6. Бака М.М. Підготовка і використання культурно – спортивних кадрів на Україні на етапі переходу до ринкових відносин / М.М. Бака, Шань – Дань, І.Я. Томашевський // Фізична культура, спорт та здоров'я. - Харків: ХДІФК.- 1997.- С.325-328.

7. Библиотека управляющего персоналом: мировой опыт. Персональная ориентация, подготовка и оценка персонала: Обзорная информация / Сост. В.И. Яровой; Под ред. Г.В.Щекина.- К.: МАУП,1995.-С.2-20.

8. Вилькин Я.Р. Управление физкультурным движением и спортивный менеджмент: учеб. Пособ. /Я.Р.Вилькин, В.Н.Рыженков.- Минск: АФВиС Республики Беларусь,1996.- 112с.

9. Шкретій Ю.М. Стан та напрямки удосконалення системи підготовки кадрів для фізичного виховання і спорту //Фізичне виховання шкільної молоді України (Аналітичний звіт про засідання круглого столу).-К., 1998. - С.4-7.

Тема 6. Вибір методів управління у спортивному менеджменті

Завдання до самостійної роботи

1. Працюючи з довідковою літературою, дайте визначення понять : «метод» «адміністративні методи» «економічні методи» «соціальні методи управління» «метод заохочення» «метод переконання» «метод прямого впливу» «метод непрямого впливу».

Якщо різні джерела інформації дають відмінні визначення поняття, слід наводити кілька визначень даного слова. Після поняття та його визначення потрібно зробити посилання на джерело. Оформити словник у вигляді таблиці:

№ з/п	Поняття (категорія)	Визначення поняття	Джерело (вказати сторінку)

2. Охарактеризуйте особливості застосування економічних методів в сучасних умовах в Україні. Поясніть

№ з/п	Методи	Характеристика	Пояснення

3. Підготуйте реферат на тему: «Методи управлінської діяльності».

Література

Базова

1. Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська література, 2007.- 111с.
2. Жданова О.М. Управління фізичною культурою : навч. посіб. Для фізкультур.вузів / О.М.Жданова Л.: Вільна Україна, 1996.- 127с.
3. Жмарев Н.В. Управление деятельностью спортивной организации / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1989.- 168с.
4. Жмарев Н.В. Управление деятельностью тренера / Н.В. Жмарев – К.: Здоров'я, 1980.-138с.
5. Жуляев В.М. Международное физкультурно - оздоровительное движение «Спорт для всех » /В.М.Жуляев, В.Д.Левицкий, Д.Димитракис// Наука в олимпийском спорте.- 2000. –Спец.вып.-С.41-47.
6. Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте.- 2001.-№3.- С.102-106.
7. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку /Ю.П.Мічуда. - К.Юлімпійська література, 2007. - 216с.
8. Національна доктрина розвитку ФКіС /Державний Комітет України з питань фізичної культури і спорту. - К., 2004. - 16с.
9. Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту [від 29.05.2003], № 1366.
10. Про затвердження положення Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної і спорту [від 29.05.2003], № 1366.

Допоміжна

1. Алексеев С.В. Международное спортивное право/ С.В.Алексеев.- М.; ЮНИТИ, 2008.-894с.
2. Гостев Р.Г. Спорт и законодательство / Р.Г.Гостев. – М.: НИЦ «Еврошкола», 2001.- 438с.
3. Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська література, 2007.- 111с.

Література

1.Єдина спортивна класифікація України: Наказ Міністерства молоді та спорту України [від 07.04.2006], №1088.

2.Еншин М.М.Спортивный менеджмент и маркетинг: учебн. пособ. / М.М.Еншин. – 2-е изд.исправ.- Мн.: БГНУФК, 2005.- 229.

3.Жолдак В.И. Основы менеджмента в спорте и туризме. Т.1.Организационные основы : учебник / В.И. Жолдак, В.А.Квартальнов.- М.: Советский спорт, 2001.- 88с.

Тема 8. Менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів

Завдання до самостійної роботи

1.Опишіть економічний аналіз діяльності спортивно - оздоровчих клубів.

2.Порівняйте критерії оцінки ефективності роботи клубів з різними моделями менеджменту.

№ п/п	Назва моделі менеджменту	Критерії оцінки ефективності роботи клубів з різними моделями менеджменту
1.		
2.		
3.		

Література

1. Жмарев Н.В. Управление деятельностью тренера / Н.В. Жмарев – К.: Здоров'я, 1980.-138с.

2. Жмарев Н.В. Управленческая и организаторская деятельность тренера / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1986.—128с.

3.Положення про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю: Постанова Кабінету Міністрів України [від 5.11.1999], №2061.

4.Про господарські товариства: Закон України [від 19.09.1991р.], № 1576-ХІІ.

5.Грачев М.В. Суперкадры / М.В.Грачев. М.: Дело, 1993.- С.12-34.

6.Грейсон Л. Америанский менеджмент XXI века / Л. Грейсон Л., К.О'Делл.- М.:, 1991.- 319с.

7.Гуськов С.И. Менеджмент и маркетинг спортивных и физкультурно – оздоровительных услуг: практические рекомендации из зарубежного опыта/ С.И.Гуськов. М.:, 1994.- С.3-15.

2.Охарактеризувати нормативно – правові документи, які регламентують соціально-правовий статус професійного спортсмена в Україні.

№ п/п	Назва нормативно-правового документа, який регламентує соціально-правовий статус професійного спортсмена в Україні	Характеристика нормативно – правового документа, який регламентує соціально-правовий статус професійного спортсмена в Україні
1.		
2.		
3.		

Література

1. Жмарев Н.В. Управление деятельностью тренера / Н.В. Жмарев – К.: Здоров'я, 1980.-138с.
2. Жмарев Н.В. Управленческая и организаторская деятельность тренера / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1986.—128с.

3. Жуляев В.М. Международное физкультурно - оздоровительное движение «Спорт для всех » /В.М.Жуляев, В.Д.Левицкий, Д.Димитракис// Наука в олимпийском спорте.- 2000. –Спец.вып.-С.41-47.
4. Грачев М.В. Суперкадры / М.В.Грачев. М.: Дело, 1993.- С.12-34.
5. Державне управління і менеджмент: навч.посіб. у таблицях і схемах / Г.С.Одінцова, Г.І.Мостовий, О.Ю.Амосов та ін., аг. Ред..Г.С.Одінцової.- Х.: ХарРІ УАДУ,2002.- 492с.
6. Десслер Г. Управление персоналом пер. с англ. / Г. Десслер – М.: Бином , 1997.- 432с.
7. Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська література,2007.- 111с.

Тема 10. Менеджмент громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості

Завдання до самостійної роботи

1. Дайте визначення : «федерації», «асоціації», «спілки» за видами спорту.
2. Охарактеризуйте керівні посади федерації, асоціації та спілки за видами спорту.

№ п/п	Назва організації	Назва посади	Характеристика
1.			
2.			
3.			

Література

1. Дмитренко Г.А. Стратегический менеджмент: целевое управление персоналом организаций / Г.А. Дмитренко.- К.: МАУП, 1998.- 188с.

- 2.Єдина спортивна класифікація України: Наказ Міністерства молоді та спорту України [від 07.04.2006], №1088.
- 3.Жданова О.М. Управління фізичною культурою : навч. посіб. Для фізкультур.вузів / О.М.Жданова Л.: Вільна Україна, 1996.- 127с.
4. Жмарев Н.В. Управление деятельностью спортивной организации / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1989.- 168с.
5. Жмарев Н.В. Управление деятельностью тренера / Н.В. Жмарев – К.: Здоров'я, 1980.-138с.
- 6.Жолдак В.И. Основы менеджмента в спорте и туризме. Т.1.Организационные основы : учебник / В.И. Жолдак, В.А.Квартальнов.- М.: Советский спорт, 2001.- 88с.

Тема 11. Менеджмент спортивних шкіл і клубів України

Завдання до самостійної роботи

1. Охарактеризуйте самоуправління у спортивній школі.
- 2.Охарактеризуйте економічну та підприємницьку діяльність спортивної школи.

Економічна діяльність спортивної школи.

№ п/п	Назва економічної діяльності спортивної школи	Характеристика економічної діяльності спортивної школи
1.		
2.		
3.		

Підприємницька діяльність спортивної школи.

№ п/п	Назва підприємницької діяльності спортивної школи	Характеристика підприємницької діяльності спортивної школи
1.		
2.		
3.		

3.Сформуйте кваліфікаційні вимоги до керівних посад працівників спортивної школи.

№ п/п	Посада	Кваліфікаційні вимоги	Характеристика кваліфікаційних вимог

4.Визначте, що необхідно робити керівництву спортивної школи для її ефективної діяльності.

№ п/п	Заходи	Механізм виконання

Література

1. Жмарев Н.В. Управленческая и организаторская деятельность тренера / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1986.—128с.
- 2.Жуляев В.М. Международное физкультурно - оздоровительное движение «Спорт для всех » /В.М.Жуляев, В.Д.Левицкий, Д.Димитракис// Наука в олимпийском спорте.- 2000. –Спец.вып.-С.41-47.
- 3.Грачев М.В. Суперкадры / М.В.Грачев. М.: Дело, 1993.- С.12-34.

4. Державне управління і менеджмент: навч.посіб. у таблицях і схемах / Г.С.Одінцова, Г.І.Мостовий, О.Ю.Амосов та ін., аг. Ред..Г.С.Одінцової.- Х.: ХарРІ УАДУ,2002.- 492с.
- 5.Єдина спортивна класифікація України: Наказ Мінсімьямолодьспорту України [від 07.04.2006], №1088.
- 6.Еншин М.М.Спортивный менеджмент и маркетинг: учебн. пособ. / М.М.Еншин. – 2-е изд.исправ.- Мн.: БГНУФК, 2005.- 229.
7. Жмарев Н.В. Управление деятельностью спортивной организации / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1989.- 168с.
- 8.Жолдак В.И. Основы менеджмента в спорте и туризме. Т.1.Организационные основы : учебник / В.И. Жолдак, В.А.Квартальнов.- М.: Советский спорт, 2001.- 88с.

Тема 12. Менеджмент спортивних змагань
Завдання до самостійної роботи

- 1.Опишіть склад головної суддівської колегії (обраний вид спорту).
- 2.Визначте функції членів головної судейської колегії (обраний вид спорту). :

№ п/п	Склад головної суддівської колегії	Функції
1.	головний суддя	
2.		
3.		

- 3.Охарактеризуйте механізми управління конфліктами підчас проведення змагань(обраний вид спорту).

- 5.Скласти календарний план змагань (з обраного виду спорту).
- 6.Скласти Положення змагань (з обраного виду спорту).
- 7.Оформити звітну документацію для підготовки, проведення та підсумку змагань(з обраного виду спорту).

Література

Базова

- 1.Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська література,2007.- 111с.
2. Жданова О.М. Управління фізичною культурою : навч. посіб. Для фізкультур.вузів / О.М.Жданова Л.: Вільна Україна, 1996.- 127с.
3. Жмарев Н.В. Управление деятельностью спортивной организации / Н.В. Жмарев.- К.: Здоров'я, 1989.- 168с.
4. Жмарев Н.В. Управление деятельностью тренера / Н.В. Жмарев – К.: Здоров'я, 1980.-138с.
- 5.Жуляев В.М. Международное физкультурно - оздоровительное движение «Спорт для всех » /В.М.Жуляев, В.Д.Левицкий, Д.Димитракис// Наука в олимпийском спорте.- 2000. –Спец.вып.-С.41-47.
- 6.Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте.- 2001.-№3.- С.102-106.
- 7.Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку /Ю.П.Мічуда. - К.Юлімпійська література, 2007. - 216с.
- 8.Національна доктрина розвитку ФКіС /Державний Комітет України з питань фізичної культури і спорту. - К., 2004. - 16с.
- 9.Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту [від 29.05.2003], № 1366.

10. Про затвердження положення Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної і спорту [від 29.05.2003], № 1366.

Допоміжна

- 1.Алексеев С.В. Международное спортивное право/ С.В.Алексеев.- М.; ЮНИТИ, 2008.-894с.
- 2.Гостев Р.Г. Спорт и законодательство / Р.Г.Гостев. – М.: НИЦ «Еврошкола», 2001.- 438с.
3. Дутчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті / Дутчак М.В.- К.: Олімпійська літераура,2007.- 111с.
- 4.Єдина спортивна класифікація України: Наказ Міністерства молоді спорту України [від 07.04.2006], №1088.
- 5.Еншин М.М.Спортивный менеджмент и маркетинг: учебн. пособ. / М.М.Еншин. – 2-е изд.исправ.- Мн.: БГНУФК, 2005.- 229.
6. Жолдак В.И, Квартальнов В.А. Основы менеджмента в спорте и туризме.Т.2. Социально – педагогические основы: учебник. / В.И Жолдак, В.А.Квартальнов.- М.: Советский спорт, 2002. – 184с..
- 7.ЗолотовМ.И.Экономика массового спорта / М.И.Золотов, Н.А.Платонова, О.И.Вапнярская. - М.: Физическая культура, 2005.-300с.
- 8.Колпаков В.М.Стратегический кадровый менеджмент: учеб. пособ. / В.М.Колпаков, Г.А.Дмитренко.- К.: МАУП, 2005.- 752с.
- 9.Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте.- 2001.-№3.- С.102-106.
- 10.Михайлова Л.І. Управління персоналом:навч. посіб./ Л.І.Михайлова. - К.: Центр учбової літератури, 2007. -248с.
- 11.Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку /Ю.П.Мічуда. - К.Юлимицкая литература, 2007. - 216с.
- 12.Про деякі питання набуття спортивними федераціями всеукраїнського статусу: Постанова Кабінету Міністрів України [від 17.01.2000], №61.